

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง แนวทางการพิจารณาออกใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ประเภทกิจการเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง

องค์การบริหารส่วนตำบล จ ได้มีหนังสือที่ อย ๗๑๔๐๔/๕๓๕ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เพื่อขอหารือการปฏิบัติหน้าที่ในข้อกำหนดท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จ ตรวจสอบพบมีประเภทกิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๓ ราย ซึ่งแต่ละรายมีจำนวนการเลี้ยงสุนัขจรจัด และแมวจรจัดรวมถึงการฝากเลี้ยงมากกว่า ๒๐๐ ตัว ถึงระดับเกินกว่า ๑,๐๐๐ ตัว ขึ้นไป โดยการรับบริจาคเงินผ่านทางเพจต่างๆ ทางโซเชียลผ่านเข้าบัญชีของผู้ประกอบกิจการในการดูแลและเลี้ยงสัตว์ดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบล จ จึงขอหารือประเด็นในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จ ดังนี้

๑. ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วย เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔ หมวด ๑ การอนุญาตและการออกใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพข้อ ๕ ให้กิจการประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้ เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จ ตามบทนิยามและขอบเขตความหมายฯ ๑. กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ (๑.๓) การประกอบกิจการเลี้ยงรวบรวมสัตว์หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกันเพื่อให้ประชาชนเข้าชม หรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้ จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม เข้าข่ายในลักษณะการขออนุญาตการออกใบอนุญาตและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้หรือไม่

๒. การปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ ๗ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๔ ของข้อบัญญัติฯ เบื้องต้น กรณีเข้าข่ายในลักษณะตามพระราชบัญญัติดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบล จ ต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียม ในกิจการลำดับที่ ๑.๑ (๑. กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ ข้อ ๑.๑.๑ การเลี้ยงสุนัข ม้า โค กระบือ) หรือลำดับที่ ๑.๓ การประกอบกิจการการเลี้ยง รวบรวมสัตว์หรือธุรกิจอื่นใด หรือสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมทั้งหมดด้วยกันได้หรือไม่

๓. กรณีไม่เข้าข่ายในลักษณะตามพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว องค์การบริหาร จ สามารถกำหนดค่านิยาม ขอบเขตและความหมายใหม่เพิ่มเติม เพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมฯ ได้หรือไม่

๑. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๓๓๗ ลงวันที่ ๑๘ มค. ๖๔ ซึ่งกรมอนามัย มีถึงองค์การบริหารส่วนตำบล จ

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

- กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

กลุ่มกิจการที่ ๑ (๒) การประกอบกิจการเลี้ยง รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการในทางตรง หรือทางอ้อม หรือไม่ก็ตาม

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหาหรือ

๑. กรณีมีการเลี้ยงสุนัขจรจัดและแมวจรจัดรวมถึงมีการรับฝากเลี้ยงสัตว์มากกว่า ๒๐๐ ตัว ขึ้นไปโดยรับบริจาคเงินผ่านทางเพจต่างๆ ทางโซเชียลผ่านเข้าบัญชีของผู้ประกอบกิจการในการดูแลและเลี้ยงสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาอนุญาตตามข้อเท็จจริงประกอบข้อกำหนดเป็นสำคัญ โดยต้องตรวจสอบวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการและการรับบริจาคเงินว่าดำเนินการในลักษณะที่เป็นการค้าหรือไม่ เช่น เงินที่ได้จากการรับบริจาคก็นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือไม่ หากเป็นการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนจะเข้าข่ายในลักษณะทางการค้า หรือหากนำไปใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวมก็อาจไม่เข้าข่ายในลักษณะทางการค้า เป็นต้น ทั้งนี้ หากตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นการดำเนินการในลักษณะที่เป็นการค้าผู้ประกอบการต้องขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพก่อนดำเนินการ ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล จ เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔ กิจการลำดับที่ ๑.๓ “การประกอบกิจการเลี้ยง รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกันเพื่อให้ประชาชนเข้าชม หรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้นทั้งนี้จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม” และหากสถานประกอบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาอนุญาตและเก็บอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตได้ตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมในกิจการลำดับที่ ๑.๓ เท่านั้น ไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมรวม ๒ กิจการได้ เนื่องจากเป็นการประกอบกิจการประเภทเดียวและสถานที่แห่งเดียว อย่างไรก็ตามหากตรวจสอบแล้วพบว่า ไม่เข้าข่ายเป็นการดำเนินการในลักษณะที่เป็นการค้าผู้ประกอบการไม่ต้องขอรับใบอนุญาตก่อนดำเนินการ แต่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อบัญญัติท้องถิ่นและกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ หากฝ่าฝืนกฎกระทรวงฯ จะมีความผิดตามมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และหากการดำเนินการก่อให้เกิดเหตุรำคาญเจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถดำเนินการโดยใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘ ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือต่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น ให้ระงับเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในเวลาอันสมควรถ้าหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควรจะมีความผิดตามมาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. กรณีที่การดำเนินการใดๆ ไม่เข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกำหนดไว้ ราชการส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดค่านิยาม ขอบเขตและความหมายของการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพใหม่หรือเพิ่มเติมเนื่องจากพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น แต่หากราชการส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการดำเนินการประเภทใดที่มีความเสี่ยง ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนอาจพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการสาธารณสุขเพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศประเภทกิจการเพิ่มเติมได้

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๑๘ มกราคม ๒๕๖๔

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

